

หัวข้อวิจัย	การเพิ่มศักยภาพแหล่งท่องเที่ยวเชิงเกษตร: กรณีศึกษาการพัฒนากิจกรรมเพื่อส่งเสริมอาชีพการทำผ้ามัดย้อมด้วยสีจากกลีบดอกดาวเรือง
ผู้ดำเนินการวิจัย	ผศ.ดร.นุจิรา รัชมีไพบูลย์ ผศ.ดร.สุวรรณา พิชัยวงศ์วงศ์ดี ผศ.ดร.ชฎามาศ ขาวสะอาด ผศ.ดร.พรยุพรรณ พรสุขสวัสดิ์ อาจารย์ณัฐธิดา กิจเนตร อาจารย์ทอแสง หงษ์คำ
ที่ปรึกษา	ผศ.ดร.พูลทรัพย์ นาคานาคา
หน่วยงาน	หลักสูตรคหกรรมศาสตร์ เทคโนโลยีการแปรรูปอาหาร โรงเรียนการเรือน คณะวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี มหาวิทยาลัยสวนดุสิต ภาควิชาคหกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยรามคำแหง
ปี พ.ศ.	2561

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) พัฒนาผลิตภัณฑ์ชุมชนต้นแบบจากผ้าฝ้ายย้อมสีจากกลีบดอกดาวเรืองสำหรับใช้เป็นผลิตภัณฑ์ของที่ระลึก 2) พัฒนาศักยภาพแหล่งท่องเที่ยวเชิงเกษตรด้วยการพัฒนากิจกรรมเพื่อส่งเสริมอาชีพการทำผลิตภัณฑ์ของที่ระลึกจากผ้าฝ้ายมัดย้อมด้วยสีจากกลีบดอกดาวเรือง วิธีการดำเนินการวิจัยประกอบด้วยการวิจัยเชิงทดลองและการวิจัยเชิงปฏิบัติการ การวิจัยเชิงทดลอง ได้แก่ การศึกษาอุณหภูมิและความเข้มข้นของน้ำย้อมในการย้อมสีผ้าฝ้ายด้วยสีจากกลีบดอกดาวเรืองต่อปริมาณไนโตรเจน ค่าสี ความคงทนของสีต่อการซัก และแสง การศึกษาคัดเลือกกลดลายผ้าฝ้ายมัดย้อมด้วยสีจากกลีบดอกดาวเรืองสำหรับใช้เป็นผลิตภัณฑ์ของที่ระลึก โดยใช้ผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 5 คน เป็นผู้ประเมินความพึงพอใจ การศึกษารูปแบบผลิตภัณฑ์ที่เหมาะสมกับกลดลายผ้าฝ้ายมัดย้อมด้วยสีจากกลีบดอกดาวเรืองโดยผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 5 คน เป็นผู้ประเมินความพึงพอใจ สำหรับการวิจัยเชิงปฏิบัติการ ประกอบด้วย การถ่ายทอดกระบวนการย้อมสีและกลดลายมัดย้อมในการพัฒนาผลิตภัณฑ์ของที่ระลึกให้แก่ชุมชน ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ เกษตรกรและผู้สนใจในตำบลห้วยตะพาน อำเภอวิเศษชัยชาญ จังหวัดอ่างทอง จำนวน 30 คน และการจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบ DIY ให้แก่นักท่องเที่ยว ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ นักท่องเที่ยวจำนวน 324 คน เครื่องมือการวิจัย ได้แก่ แบบสอบถาม ผลการเรียนรู้และการสำรวจความพึงพอใจ การวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ สถิติเชิงพรรณนา

ผลการวิจัยพบว่า 1) การพัฒนาผลิตภัณฑ์ชุมชนต้นแบบจากผ้าฝ้ายย้อมสีจากกลีบดอกดาวเรืองสำหรับใช้เป็นผลิตภัณฑ์ของที่ระลึก มีดังนี้ 1.1) การใช้อุณหภูมิ 90 องศาเซลเซียส และ

ความเข้มข้นของน้ำถั่วเหลืองในอัตราส่วน 1:10 ให้ผ้าฝ้ายย้อมสีมีค่าเฉลี่ยปริมาณไนโตรเจน 0.47 กรัมต่อผ้าหนัก 100 กรัม มีค่าเฉลี่ย L^* a^* b^* C^* และ h^* อยู่ที่ 59.41, 9.48, 50.06 และ 79.28 ตามลำดับ สีมีความคงทนของสีต่อการซักดำนเปลี่ยนสีในระดับ 3.0 และการเปลี่ยนสีในระดับ 4.5 ความคงทนของสีต่อแสงในระดับ 3.5 (ดี) 1.2) ผู้เชี่ยวชาญมีความพึงพอใจต่อลวดลายผ้ามัดย้อมโดยรวมเป็นอันดับแรก ได้แก่ ลายเส้นเฉียงแบบที่ 4 ลายสีเหลี่ยมแบบที่ 2 และลายเส้นวงกลมแบบที่ 1 ค่าเฉลี่ย 4.67, 4.56 และ 3.89 ตามลำดับ 1.3) รูปแบบผลิตภัณฑ์ที่เหมาะสมกับลวดลายผ้ามัดย้อมด้วยสีจากกลีบดอกดาวเรืองสำหรับผลิตภัณฑ์ของที่ระลึก ได้แก่ กระเป๋าลายเส้นเฉียง หมอนอิงทรงสี่เหลี่ยมจัตุรัสลายวงกลม ผ้าคลุมไหล่ลายวงกลม และหมอนอิงทรงสี่เหลี่ยมผืนผ้าลายเส้นเฉียง ค่าเฉลี่ย 4.70, 4.65, 4.60 และ 4.55 ตามลำดับ 2) การพัฒนาศักยภาพแหล่งท่องเที่ยวเชิงเกษตรด้วยการพัฒนากิจกรรมเพื่อส่งเสริมอาชีพการทำผลิตภัณฑ์ของที่ระลึกจากผ้าฝ้ายมัดย้อมด้วยสีจากกลีบดอกดาวเรือง มีดังนี้ 2.1) ผู้เข้ารับการอบรมมีผลการเรียนรู้ก่อนและหลังการอบรมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 (ค่าเฉลี่ย 7.23 และ 19.87) และมีความพึงพอใจต่อกระบวนการถ่ายทอดความรู้ในระดับมากที่สุดทุกรายการ 2.3) ความพึงพอใจของนักท่องเที่ยวต่อการเข้าร่วมกิจกรรม DIY โดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด

คำสำคัญ : ผ้าฝ้ายมัดย้อมด้วยสีจากกลีบดอกดาวเรือง แหล่งท่องเที่ยวเชิงเกษตร การเพิ่มศักยภาพของชุมชน